

משפטים ואקסיומות באלגברה לינארית

1 שקילויות

1. עבור $A \in F^{n \times n}$, הנ"ל שקולות

(א) הפיכה

(ב) עבור כל $b \in F^n$, $Ax = b$ ל-פתרון יחיד.

(ג) $\text{rank} A = n$

(ד) A קולה בשורות (עמודות) ל- I . הצורה הקנונית של A היא I .

(ה) מרחב השורות (עמודות) של A הוא F^n .

(ו) למערכת $Ax = 0$ יש רק הפטרון הטריביאל

(ז) A^t הפיכה

(ח) A היא מכפלה של אלמנטריות.

(ט) ההעתקה $T(x) = Ax$ בין 2 בסיסים שווי מימד היא:

i. חד חד ערכית

ii. לא סינגולרית

iii. על

iv. הפיכה

2 שדות

2.1 הגדרת השדה

1. שדה הוא קבוצה המקיימת

(א) סגירות תחת חיבור וכפל

(ב) קומטטיביות בחיבור ובכפל

(ג) אסוציאטיביות בחיבור ובכפל

(ד) קיים 0 נייטרלי לחיבור.

(ה) קיים נגדי, בשכום איתו - 0.

(ו) קיים 1 נייטרלי לכפל.

(ז) קיים הופכי שמכפלה איתו - 1.

(ח) דיסטרבייטיביות.

2. ה-0, וה-1 בשדה הם יחידים.

2.2 השדה z_n

אם n ראשוני, אזי קבוצה שאבריה הם $0, 1, \dots, n-1$ והפעולות המוגדרות עליה הן:

• כפל: $a \otimes b = (ab) \pmod{n}$

• חיבור: $a \oplus b = (a + b) \pmod{n}$

הוא שדה.

1. האיבר הנגדי תחת z_n הוא $(-a)$

2. האיבר ההופכי: $a^{-1} = \frac{(n+1)k}{a}$

2.3 מרוכבים $i^2 = (-1)$

$$z = a + bi = r(\cos \theta + i \sin \theta) = r \text{cis} \theta \quad 1.$$

$$\text{Re} z = a, \text{Im} z = b \quad 2.$$

$$r^2 = a^2 + b^2, \tan \theta = \frac{b}{a} \quad 3.$$

$$\bar{z} = a - bi = r \text{cis}(-\theta) \quad 4.$$

$$\overline{z_1 z_2} = \bar{z}_1 \bar{z}_2, \overline{z_1 + z_2} = \bar{z}_1 + \bar{z}_2, z - \bar{z} = 2\text{Im} z, z + \bar{z} = 2\text{Re} z \quad 5.$$

$$|z_1 z_2| = |z_1| |z_2|, |z|^2 = r^2 = z \bar{z} \quad 6.$$

$$z_1 \cdot z_2 = (a_1 + ib_1)(a_2 + ib_2) = r_1 \cdot r_2 \text{cis}(\theta_1 + \theta_2) \quad 7.$$

$$\frac{z_1}{z_2} = \frac{z_1 \bar{z}_2}{z_2 \bar{z}_2} = \frac{r_1}{r_2} \text{cis}(\theta_1 - \theta_2) \quad 8.$$

$$z^n = r^n \text{cis}(n\theta) \quad 9.$$

$$(\sqrt[n]{z})_k = \sqrt[n]{r} \text{cis} \frac{\theta + 2\pi k}{n} \quad 10.$$

3 פולינומים

1. הערה: ראה דף עזר 1.

2.

$$P_n(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_1 x + a_0 = \sum_{i=0}^n a_i x^i$$

הוא פולינום ממעלה n (מסומן $\deg P_n(x) = n$). a_n המקדם המוביל.

3. אוסף הפולינום ממעל שדה F בדרגה של n מסומן ב- $F_n[x]$.

4.

$$\deg [P_n(x) + Q_m(x)] \leq \max[\deg P_n(x), \deg Q_m(x)]$$

$$\deg [P_n(x) \cdot Q_m(x)] = \deg P_n(x) + \deg Q_m(x)$$

5. לכל שני פולינום $D_m(x), P_n(x)$ קיים זוג יחיד של פולינום $R(x), Q(x)$ שמקיים:

$$P_n(x) = D_m(x) \cdot Q(x) + R(x)$$

$$\deg R(x) < \deg D_m(x)$$

כאשר Q הוא המנה מחלוקת הפולינום P ב- D ו- R הוא השארית

6. השארית R לאחר חילוק הפולינום P ב- $(x-a)$ שווה לערך הפולינום בנקודה $x=0$. לכן, פולינום P מתחלק ב- $(x-a)$ $\iff P(a) = 0$ המאפס את הפולינום מכונה שורש.

7. כל פולינום מרוכב ניתן לפרק לביטוי מהצורה

$$P_n(x) = (x - b_1)(x - b_2) \dots (x - b_n)$$

8. ע"מ לחלק פולינומים, יש לבצע אלגוריתם הזהה לזה של חילוק ארוך של שלמים עם שארית.

9. אם $z \in C-1, P(x) \in R[x]$ שורש של הפולינום אז גם $\bar{z}$ שורש שלו.

מערכת משוואות מהצורה

$$\begin{cases} a_{11} + a_{12} + \dots + a_{1n} = b_1 \\ \vdots \\ a_{m1} + a_{m2} + \dots + a_{mn} = b_n \end{cases}$$

נקראת מערכת משוואות לינאריות בעלת n משוואות ו- m נעלמים.

5.1 שיטת גאוס

אם נשיים מערכת משוואות במטריצה מורחבת:

$$\begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} & b_1 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ a_{m1} & a_{m2} & \dots & a_{mn} & b_n \end{pmatrix}$$

אזי לאחר שנדרג אותה למטריצה מדורגת מצומצמת שורות הש-קולת שורות לה, תייצג המטריצה מערכת משוואות השקולה לה.

1. תהיה $A|b$ המטריצה המורחבת של מערכת. ע"י פעולות אל-מנטריות נקבל מטריצה $M|c$ קנונית. נסמן את מספר השורות השונות מאפס במטריצה החדשה ב- r . הוא מספר השורות במטריצה המקורית ו- n מספר נעלמים. אזי $m \geq r$

(א) אם השורה האחרונה ששונה מאפס צורתה $00 \dots 0a$ אין פתרון למערכת.

(ב) הנעלמים שמתאימים לעמודות שאין להן איבר מוביל יקראו משתנים חופשיים. קיימים $n-r$ משתנים חופשי-ים. קביעת ערכים שרירותית של הערכים החופשיים קובעת את ערכם של שאר המשתנים.

6 מרחבים וקטוריים

6.1 מרחב וקטורי

1. מרחב וקטורי V מעל שדה F היא קבוצה המקיימת: $(v, u, w \in V, a, b \in F)$

(א) סגירות תחת חיבור עם וקטור ומכפלה באיבר מהשדה ("סקאלר").

$$au = ua, u + v = v + u \quad (ב)$$

$$(ab)u = a(bu), (u + w) + v = u + (w + v) \quad (ג)$$

$$(a + b)u = au + bu, a(v + u) = av + au \quad (ד)$$

(ה) אדישות לכפל באיבר היחידה

(ו) קיום וקטור האפס והוקטור הנגדי.

2. עבור $\forall \alpha \in F, v \in V$ מתקיים:

$$\alpha 0 = 0, 0 \in V \quad (א)$$

$$0v = 0, 0 \in F \quad (ב)$$

$$\alpha v = 0 \text{ אזי } \alpha = 0 \text{ או } v = 0 \quad (ג)$$

6.2 תת מרחב

תת מרחב הוא תת קבוצה של מרחב וקטורי המקיים סגירות בתוך עצמו תחת חיבור וכפל בסקאלר.

כלומר, עבור תת מרחב $W \subseteq V$ מתקיים: $w_1 + aw_2 \in W$

1. תת קבוצה של מרחב היא תת-מרחב או היא סגורה תחת חיבור וכפל בסקאלר.

2. חיתוך בין 2 תתי מרחבים הוא תת מרחב.

10.

$$\sum_{i=1}^n x_i = - \frac{a_{n-1}}{a_n}$$

$$\prod_{i=0}^n x_i = (-1)^n \frac{a_0}{a_n}$$

4 מטריצות

1. כפל מטריצות:

$$A = BC \Rightarrow a_{ij} = \sum_{k=1}^n b_{ik}c_{kj}$$

$$(AB)^t = B^t A^t \quad 2.$$

3. מטריצה סימטרית - $A^t = A$, אנטי סימטרית: $A = -A^t$.

4.1 דירוג

• R_{ij} - החלפת שורות i, j

• $R_i(k)$ - הכפלה שורה i ב- k

• $R_{ij}(k)$ - חיסור של k פעמים j מ- i .

1. מטריצות אלמנטריות הן מטריצות יחידה שהופעלה עליהן פעולה אלמנטרית.

(א) החלת פעולה אלמנטרית על מטריצה שקולה להכפלתה במטריצה האלמנטרית המתאימה

2. כל מטריצה שקולה בשורות (עמודות) למטריצה קנונית.

4.2 הפיכות

1. ההופכית של A יחידה.

$$(A^t)^{-1} = (A^{-1})^t \quad 2.$$

3. A, B הפיכות $AB \Leftarrow$ הפיכה, $(AB)^{-1} = A^{-1}B^{-1}$.

$$AB = CA = I \Rightarrow B = C = A^{-1} \quad 4.$$

4.3 דמיון מטריצות

1. $A, B \in F^{n \times n}$ הן דומות את קיימת P כך ש: $B = P^{-1}AP$.

2. שמורות תחת דמיון:

(א) דטרמיננטה.

(ב) עקבה.

(ג) פולינום אופייני.

(ד) ערכים עצמיים.

3. A, B מייצגות את אותו אופרטור בבסיסים שונים $\iff$ הן דומות.

6.3 תלות לינארית

6.6 וקטור קואורדינטות

יהיה $e = \{e_1, \dots, e_n\}$ בסיס במרחב וקטורי V מעל שדה F , כל וקטור $v \in V$ ניתן לרשום באופן יחיד

$$v = \alpha_1 e_1 + \alpha_2 e_2 + \dots + \alpha_n e_n$$

הוקטור $\begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \vdots \\ \alpha_n \end{pmatrix}$ מכונה וקטור הקואורדינטות של v בבסיס e , ומ-סומן ב- $[v]_e$.

1. אם $u, v \in V$ ו- e בסיס ב- V אזי $(u+v)_e = u_e + v_e$, $(\alpha u)_e = \alpha u_e$.

2. תהיה העתקה φ איזומורפיזם מ- V ל- W . $v_1, v_2, \dots, v_n$ תלויה לינארית $\iff \varphi(v_1), \varphi(v_2), \dots, \varphi(v_n)$ תלויה לינארית. ית.

3. אם מרחבים V, W איזומורפיים אזי $\dim V = \dim W$.

4. כל מרחב וקטורי n מימדי איזומורפי ל- F^n .

5. יהיו f, e בסיסים של V , מתקיים:

$$f_1 = a_{11}e_1 + a_{12}e_2 + \dots + a_{1n}e_n$$

$$f_2 = a_{21}e_1 + a_{22}e_2 + \dots + a_{2n}e_n$$

$$\vdots$$

$$f_n = a_{n1}e_1 + a_{n2}e_2 + \dots + a_{nn}e_n$$

$$P_e^f = \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nn} \end{pmatrix}$$

"מטריצת המעבר מבסיס e לבסיס f ומתקיים עבור כל $v \in V$: $P_e^f [v]_e = [v]_f$.

7 טרנספורמציות לינאריות

1. $f: X \rightarrow Y$ חד חד ערכית אם $f(x_1) = f(x_2) \implies x_1 = x_2$. העתקת על - $\text{Im} f = Y$.

2. העתקה לינארית מקיימת $f(v_1 + v_2) = f(v_1) + f(v_2)$, $f(\alpha v_1) = \alpha f(v_1)$.

3. V, I מרחבים וקטורים. $e = \{v_1, \dots, v_n\}$ בסיס ב- V . $u_1, \dots, u_n$ וקטורים ב- U . אזי קיימת העתקה לינארית יחידה T כך ש- $T(v_i) = u_i, i = 1, \dots, n$.

4. אם $\{v_1, \dots, v_n\}$ בסיס ב- V אזי $\text{Im} T$ נפרש על ידי $\{T(v_1), \dots, T(v_n)\}$.

5. T חח"ע $\iff$ לכל $T(v_1), \dots, T(v_n)$ בת"ל אזי $v_1, \dots, v_n$ בת"ל.

6. העתקה לא סינגולרית - אם $\ker T = \{0\}$.

7.1 גרעין וטווח

1. $\ker T = \{v \in V : T(v) = 0\}$.

2. $T: V \rightarrow U$, אזי (1) $\text{Im} T$ ת"מ ב- U (2) $\ker T$ ת"מ ב- V .

3. $\dim V = \dim \ker T + \dim \text{Im} T$.

4. $\text{rank} T = \text{rank} \text{Im} T$.

5. העתקה לא סינגולרית אם $\ker T = \{0\}$.

6. $f: X \rightarrow Y$ הפיכה אם קיימת $g: Y \rightarrow X$ כך ש: $g(f(x)) = x$, $f(g(y)) = y$.

1. וקטורים תלויים לינארית אם קיימים $a_1, \dots, a_n$ שלא כול אפס כך ש:

$$a_1 v_1 + a_2 v_2 + \dots + a_n v_n = 0$$

2. וקטור v תלוי לינארית בוקטורים $u_1, \dots, u_n$ אם קיימים $a_1, \dots, a_n$ כך ש: $a_1 u_1 + \dots + a_n u_n = v$.

3. אם קבוצת וקטורים בת"ל אזי כל תת קבוצה שלה בת"ל.

4. נאמר שקבוצת וקטורים $u_1, \dots, u_n$ פורשת את ת"מ W אם עבור כל $w \in W$ קיימים $a_1, \dots, a_n$ כך ש:

$$a_1 u_1 + \dots + a_n u_n = w$$

5. במטריצה מדורגת, השורות הן בת"ל. מרחב השורות אינו משתנה בדירוג שורות.

6.4 בסיס ומימד

1. קבוצת וקטורים S היא בסיס של ת"מ W אם (1) S בת"ל (2) $V = \text{span} S$.

2. אם הוקטורים $v_1, \dots, v_n$ פורשים את V וקבוצת הוקטורים $w_1, \dots, w_m$ בת"ל אז $m \leq n$.

3. בכך הבסיסים של ת"מ יש אותו מספר וקטורים, הוא מימד תת המרחב.

4. כל קבוצת וקטורים בת"ל ב- V היא או בסיס או שהיא ניתנת להשלמה לבסיס.

5. אם V סוף מימדי, נניח $\dim V = n$.

(א) בכל קבוצה פורשת יש לפחות n וקטורים ובכל קבוצה בת"ל יש לכל היותר n וקטורים.

(ב) קבוצה היא בסיס $\iff$ היא בת"ל מקסימלית.

(ג) קבוצה היא בסיס $\iff$ היא פורשת מינימלית.

6.5 סכום מרחבים

1. סכום של תת מרחבים הוא מרחב.

$$\dim(U + W) = \dim U + \dim W - \dim(U \cap W)$$

3. מרחב וקטורי הוא סכום ישר של שני תתי מרחבים אם כל וקטור בו ניתן להציג בצורה יחידה ע"י סכום של וקטור מכל תת מרחב.

4. מרחב וקטורי V הוא סכום ישר של שני תתי מרחבים U, W $\iff V = U + W, U \cap W = \{0\}$.

5. אם W_1, W_2 תת מרחבים של V, S_1, S_2 בסיסים של W_1, W_2 בהתאמה

(א) אם $V = W_1 \oplus W_2$ אזי $S_1 \cup S_2$ בסיס של V .

(ב) אם S_1, S_2 בת"ל ו- $S_1 \cup S_2$ בסיס של V אזי $V = W_1 \oplus W_2$.

6. אם $V = W \oplus W$ אזי $\dim V = \dim U + \dim W$.

7. לכל תת מרחב W של מרחב V קיים משלים ב- V .

7.2 מטריצות מייצגות

5. אם מטריצה B מתקבלת מחלפת שורות של A , אזי $|B| = -|A|$
6. דטרמיננט הוא אינווריאנט של:
- (א) הוספת שורה לשורה אחרת.
 (ב) שיחלוף
 (ג) פיתוח עבור כל שורה/עמודה.

1. המטריצה המייצגת של $T : V \rightarrow U$ לפי הבסיס $v_1, \dots, v_n$ של V ו- $u_1, \dots, u_n$ של U היא:

$$\begin{aligned} T(v_1) &= a_{11}u_1 + \dots + a_{n1}u_n \\ &\vdots \\ T(v_n) &= a_{1n}u_1 + \dots + a_{nn}u_n \end{aligned}$$

מורכבת ממקדמי הוקטורים מסודרים בעמודות מטריצה:

$$[T]_v^u = \begin{pmatrix} a_{11} & \dots & a_{1n} \\ \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & \dots & a_{nn} \end{pmatrix}$$

7. $|AB| = |A| |B|$
8. $|A^{-1}| = |A|^{-1}$
9. אם A היא מטריצת ריבועים משלושת אזי הדטרמיננט שלה הוא מכפלת הדטרמיננטים של התאים באלכסון.

אם ההעתקה היא $T : V \rightarrow V$ אזי נהוג לכתוב $[T]_v^v = [T]_v$.

2. יהיה $v = \{v_i\}_{i=1}^n$ בסיס ל- V . אזי לכל $u \in V$ מתקיים: $[T]_v^u = [Tu]_v$

3. $T : V \rightarrow U$, לכל $v \in V$ מתקיים $[T]_v^u x_v = [Tx]_u$

4. תהיה P מטריצת מעבר בסיס e לבסיס f אזי $[T]_f = P^{-1} [T]_e P$

5. יהיו V, U, W מרחבים מעל F , $v = \{v_1, \dots, v_n\}$ בסיס ל- V , $u = \{u_1, \dots, u_m\}$ בסיס ל- U ו- $w = \{w_1, \dots, w_p\}$ בסיס ל- W . אם $T : V \rightarrow U, S : U \rightarrow W$ אזי $[ST]_v^w = [S]_u^w [T]_v^u$.

8.1 הצמוד הקלאסי

$$\text{adj} A = \begin{pmatrix} A_{11} & \dots & A_{1n} \\ \vdots & & \vdots \\ A_{n1} & \dots & A_{nn} \end{pmatrix} \text{ כאשר } A_{i,j} = |M_{ij}| (-1)^{i+j}$$

1. $A(\text{adj} A) = (\text{adj} A)A = |A| I$
2. אם A הפיכה, $A^{-1} = \frac{1}{|A|} \text{adj} A$
3. כלל קרמר: למערכת $Ax = b$ יש פתרון יחיד אם ורק אם $|A| \neq 0$ והפתרון הוא

$$x_i = \frac{D_i}{|A|}, i = 1, 2, \dots, n$$

כאשר D_i היא המטריצה המתקבלת על ידי החלפת העמודה i -ה של A ב- b .

8 דטרמיננטות

9 ערכים עצמיים

$$\det A_{2 \times 2} = a_{11}a_{22} - a_{12}a_{21}$$

$$I \in [0, n]$$

$$\det A_{n \times n} = \sum_{j=1}^n a_{ij} |M_{ij}| = \sum_{j=1}^n a_{ji} |M_{ji}|$$

1. על מנת למצוא מטריצה אלכסונית הדומה למטריצה, יש למצוא תחילה את הערכים העצמיים שלה, $\lambda_1, \dots, \lambda_n$ ולסדר אותם באלכסון מטריצה.

כאשר M_{ji} היא המטריצה הנוצרת ממחיקת השורה j -ה והעמודה i -ה של המטריצה

2. אם λ ערך עצמי אזי קיים $v \in V$ כך ש: $Av = \lambda v$. נקרא וקטור עצמי.

1. אם כל האיברים בשורה (עמודה) של מטריצה שווים לאפס - הדטרמיננט שווה לאפס.

3. על מנת למצוא את הערכים העצמיים, יש לבצע $|\lambda I - A|$, ולמצוא את שורשי הפולינום שהתקבל (הפולינום האופייני).

2. דטרמיננט של מטריצה משולשת שווה למכפלת אברי האלכסון

4. הוקטורים העצמיים המתאימים לערכים העצמיים הם עמודות המטריצה המלכסנת P כך ש- $P^{-1}AP = D$.

3. עבור שתי מטריצות השונות זו מזו אך בשורה אחת, מתקיים:

כלומר, אם v_i הוא הערך העצמי המתאים לווקטור העצמי λ_i , אזי $D = \text{diag}(\lambda_1, \dots, \lambda_i, \dots)$ והמטריצה P היא המטריצה שעמודותיה $v_1, \dots, v_i, \dots$. ממקמים λ_i, v_i לפי הריבוי הגיאומטרי.

$$\begin{vmatrix} a_{11} & \dots & a_{1n} \\ \vdots & & \vdots \\ a_{k1} & \dots & a_{kn} \\ \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & \dots & a_{nn} \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} a_{11} & \dots & a_{1n} \\ \vdots & & \vdots \\ b_{k1} & \dots & b_{kn} \\ \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & \dots & a_{nn} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} a_{11} & \dots & a_{1n} \\ \vdots & & \vdots \\ a_{k1} + b_{k1} & \dots & a_{kn} + b_{kn} \\ \vdots & & \vdots \\ a_{n1} & \dots & a_{nn} \end{vmatrix}$$

9.2 וקטורים עצמיים

1. וקטורים עצמיים ששייכים לערכים עצמיים שונים הם בת"ל.

2. ע"מ לחשב וקטור עצמי, פותרים את המשוואה $(\lambda_i I - A)x = 0$. הגרעין של משוואה זו הוא המרחב העצמי של λ_i והמימד של הגרעין הוא הריבוי הגיאומטרי.

3. אם סכום איברי השורות (עמודות) של מטריצה הינו מספר קבוע k , אזי k הוא ערך עצמי לו מתאים הוקטור העצמי $(1, \dots, 1)$.

4. לאופרטור $T : V \rightarrow V$ יש מטריצה מייצג אלכסונית $\iff$ קיים בסיס ל- V שמורכב מוקטורים עצמיים של $[T]$. אזי עבור הבסיס הנ"ל, המטריצה $[T]$ תהיה אלכסונית.

4. אם מטריצה B מתקבלת מהכפלת שורה של מטריצה A בסקלאר k אזי $|B| = k|A|$. אם B מתקבל על ידי הכפלת k - $(B = kA)$ אזי $|B| = k^n |A|$

9.3 ריבובים

1. ריבוי אלגברי של λ_i - החזקה של $(\lambda - \lambda_i)$ בפולינום האופייני.
2. ריבוי גיאומטרי- המספר המקסימלי של וקטורים עצמיים בת"ל המתאימים ל- λ_i .
3. לכל ערך עצמי - הריבוי הגיאומטרי גדול או שווה לריבוי האל-גברי שגדול או שווה לאחד.
4. A לכסינה,
(א) $\iff$ עבור כל ערך עצמי, הריבוי הגיאומטרי שווה לאל-גברי.
(ב) $\iff$ ל- $A_{n \times n}$ יש n וקטורים עצמיים בת"ל.
5. אם ל- $A_{n \times n}$ יש n ע"ע שונים אזי n לכסינה.
6. $\prod \lambda_i = |A|$, $\sum \lambda_i = \text{trace} A$, בנוחות אלו, λ_i נספר לפי הריבוי האלגברי שלו.
7. סכום הריבויים האלגבריים שווה למימד המטריצה.

9.4 פולינומים מאפסים

1. עבור פולינום אופייני של A $f_A(\lambda)$, מתקיים $f_A(A) = 0$ (משפט קייילי המילטון).
2. אם יש הפיכה, אז יש פולינום כך ש- $A^{-1} = g(A)$, ודרגתו- $n - 1$.
3. מטריצה היא נילפוטנטית אם יש m כך ש- $A^m = 0$.
4. מטריצה היא נילפוטנטית $\iff$ הערך העצמי היחיד שלה הוא 0. אזי $A^n = 0$.

9.5 תכונות נוספות

1. 0 וקטור עצמי של $A \iff A$ לא הפיכה.
2. אם A הפיכה ו- λ ע"ע של A המתאים לוקטור העצמי v אזי λ^{-1} הוא ע"ע ל- A^{-1} עם הוקטור העצמי v .
3. עם λ ע"ע מרוכב עם ו"ע v ו- A ממשית אזי $\bar{\lambda}, \bar{v}$ הם גם ע"ע/ו"ע.
4. עבור פולינום $f(x)$, A מטריצה ו- λ, v ע"ע ו-ו"ע המתאימים לה. אם $B = f(A)$, אזי $f(\lambda)$ הוא ע"ע מתאים עם ו"ע v .
5. הערכים העצמיים של מטריצה משולשת אם אברי האלכסון שלה.

10 הערות

אינני ערב לנכונות התוכן.

- אם יש לכם תיקונים, בבקשה שילחו לי ל-
ronen@tx.technion.ac.il
גרסא מעודכנת, במידה ותהיה, תמצא ב-
www.technion.ac.il/~ronen